

Číslo	GOV14
Názov indikátora	Zastavanie pôdy poľnohospodárskeho pôdneho fondu (PPF)
Oblasť	G
Definícia indikátora	Zníženie rozlohy poľnohospodárskej pôdy (PPF) z celkovej rozlohy administratívneho územia mesta/mestskej časti/obce za účelom zastavania za sledovaný kalendárny rok oproti predchádzajúcemu roku (t. j. v roku 2019 oproti roku 2020)
Jednotka indikátora	%
Kľúčové slová	poľnohospodárstvo, pôda, územie, sebestačnosť, mestské poľnohospodárstvo
Dôvod sledovania a využiteľnosť	<p>Tento indikátor sleduje "zastavanie" poľnohospodárskej pôdy stavbami, t. j. budovami ale aj líniovými stavbami. Poľnohospodárska pôda predstavuje nielen ornú pôdu, ale v mestách/mestských častiach/obciach hlavne záhrady, vinice, ovocné sady, trvalé trávne porasty. Zastavať ju je možno stavať až vtedy, keď je stavebný pozemok vyňatý z pôdneho fondu podľa zák. č. 220/2004 Z. z. (zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy)</p> <p>Týmto indikátorom sa sleduje jednak z dôvodu obmedzenia suburbanizačných procesov a rozrastaniu sa mesta/mestskej časti/obce do krajiny, ako aj z dôvodov zhoršenia mikroklímy, priepustnosti územia a pod. Z pohľadu trvalej udržateľnosti sídiel majú prednostne využívať v súčasnosti nevyužívané plochy tzv. brownfieldy.</p> <p>Ochrana poľnohospodárskej pôdy nadobúda na význame pri aplikovaní konceptov cirkulárnej ekonomiky, sebestačnosti, potravinových krátkych reťazcov, podpory miestnej komunity a sociálnej inklúzie a pod. V súčasnosti rastie význam aj „mestského poľnohospodárstva“, ktoré svojimi environmentálne priaznivými postupmi, často permakultúrnym prístupom bez používania pesticídov je aj veľmi priaznivé z pohľadu ochrany a podpory biodiverzity.</p>

Úplnosť, reprezentatívnosť, validita

Indikátor vypovedá o zmenách v urbanistickej štruktúre sídla a má vypovedať o tom, koľko poľnohospodárskej pôdy sa za daný rok zastavalo. Indikátor má priamy súvis aj s vyňatím z pôdneho fondu, nakoľko sa k žiadosti dokladá právoplatné územné rozhodnutie, čo znamená, že stavba je v súlade s územným plánom.

Tento indikátor má limity, nakoľko nie je možné tento indikátor sledovať na základe povoleného vyňatia, ale na základe reálneho zastavania. Samotné vyňatie z pôdneho fondu podľa zák. č. 220/2004 Z. z. (zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy) ešte neznamená zastavanie, nakoľko platí len po dobu 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia, a pokiaľ nebola pôda použitá na zámer uvedený v rozhodnutí o odňatí, tak prestáva platiť, čo by mohlo viesť k skresleným či nepravdivým výsledkom.

Popis spracovania dát

Rozdiel v rozlohe poľnohospodárskej pôdy v prospech zastavanej plochy za sledovaný kalendárny rok oproti predchádzajúcemu roku sa vydolí celkovou rozlohou administratívneho územia.

Zdroj dát

Štatistický úrad SR (<http://datacube.statistics.sk> - 6.5 Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov - Výmera územia, využitie pôdy)

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pl5001rr/v_pl5001rr_0

Frekvencia sledovania

Ve štatistike by mal byť sledovaný s ročnou frekvenciou. Pre účely nástroja Klimasken sa predpokladá periodicita 2-3 roky.

Ovplyvniteľnosť mestom

Rozlohu PPF môže mesto/mestská časť/obec ovplyvniť prostredníctvom územného plánovania, dôsledným uplatňovaním všeobecne záväzného nariadenia (VZN) (napríklad o nezastavateľných plochách v rámci VZN o zeleni), uplatňovaním vhodných regulatívov územného rozvoja a výstavby a osvetovou činnosťou.

Spôsob prezentácie

Výsledky budú prezentované v jednotnom rámci CReLoCaF na päťstupňovej škále podľa stanovených intervalov

Zodpovednosť

Spracovateľ KLIMASKEN, mesto, mestská časť, obec